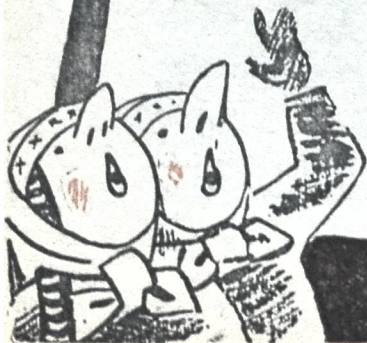

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია
მეცნიერებათა აკადემიის
ბიბლიოთეკა-მუზეუმი
Библиотека-Музей
имени
Академ. И. Гришашвили
Академия наук ГССР

12 567

კვილი და ახალი

—უი ქაი მე რომ ბრაზიანი ძალი დამეტაკოს, ღობეს ვერ
გაღვახტები და მაგ კი რავა ჯადოქარივით მიფრინავს.

J. Nadaz

„თავისუფლებისათვის“ ვებრძოლი

ონისიმე ყოფილი პარტიულია. პარტია მას ითმენდა თავის რიგებში, ითმენდა სანამ შეიძლებოდა პარტიაში მისი მოთმენა არა ერთხელ ყოფილა დასმული საკითხი მისი პარტიიდან გამორიცხვის შესახებ. არა ერთხელ მიუციათ მისთვის გაფრთხილება და წინადადება, რათა მას ხელი აეღო ფრაქციულ მუშაობაზე, მაგრამ ონისიმე ყურადღებასაც არ აქცევდა საკონტროლო კომისიიდან მიღებულ გაფრთხილებებს.

— როგორ, უფლება არა მაქვს მე, ძველ რევოლუციონერს ვიმოქმედლო თავისუფლათ? მაშ რისთვის მიბრძოლია? ვის შეუძლია თავისუფლება შემოზღუდოს?

შინდა შემარჯვენე ვიქნები, მინდა მემარცხენე! ამბობდა ონისიმე და განაგრძობდა მემარჯვენე ოპოზიციაში მუშაობას.

— გაიგე ამხანაგო ონისიმე, რომ მსოფლიო ბურჟუაზიასთან ბრძოლაში ჩვენი პარტიის გამარჯვება შეიძლება მხოლოდ პროლეტარული სიმტკიცისა და მთლიანობის შენარჩუნებით. გაიგე, რომ საბჭოთა კავშირისა და ჩვენი პარტიის წინააღმდეგ ამხედრებულია მსოფლიო ბურჟუაზია,— შინაურ და გარეშე მტრებს არ სძინავთ და ლამობენ გულში ჩაგვცენ მახვილი. მემარჯვენე და „მემარცხენე“ ოპოზიციები კი ასუსტებენ ჩვენს მუშაობას და ხელს უწყობენ მტრებს ჩვენთან ბრძოლაში...

ეუბნებოდენ მას საკონტროლო კომისიაში და უკანასკნელი გაფრთხილება მისცენ მას... ონისიმე არც ისე შეუგნებელია, რომ ვერ მიმხვდარიყო თავის დანაშაულს, მან იცოდა რომ მისი მუშაობა საზიანო იყო პარტიისათვის, მაგრამ ის ვერ ითმენდა, როცა მას ნატაციებს უკითხავდნენ, და წესიერებისაკენ მოუწოდებდნენ... ის ხომ ძველი რევოლუციონერია... ის ხომ წინად თავისუფლებისათვის იბრძოდა, სხვას უნდა ასწავლიდეს ჭკუას, მას კი სხვები ასწავლიან, ის ვერ შეირიგებია იმ აზრსაც, რომ მას დღეს ხელმძღვანელობას არ ანდობენ...

— მაშ, ასე, შენი წარსული ისტორიისათვის მიგვიჩვენია, — უკანასკნელათ უთხრეს მას,— დღევან-

დელი შენი მუშაობა კი პარტიისათვის საზიანოა და მიუღებელი“.

და ონისიმე საკანტროლო კომისიის დადგენილებით ანტიპარტიულ მუშაობისათვის პარტიიდან იქნა გამორიცხული...

თუ წინად ონისიმე ვერ წარმოადგენდა მის არსებობას პარტიის გარეშე, დღეს ის ამ მდგომარეობას შეირიგებოდა, და კმაყოფილიც იყო, რომ საკანტროლო კომისიაში აღარ

იბარებდნენ და „ნატაციებს“ აღარ უკითხავდნენ. იყო თავისთვის მკუდრო ოჯახში და იგონებდა წარსულს, როცა „თავისუფლებისათვის ბრძოლით“ იყო გატაცებული.

„თავისუფლებისათვის“ მეზოგოლი წარსულში დღეს ვერ შეირიგებია პროლეტარულ პარტიის დისციპლინას და განზე გამდგარა.

პარტია არ ნანობს მის დაკარგვას. **ქუმბარა.**

გზის გამენდა

მუშა (მემარჯვენეს და „მემარცხენეს“):— თქვენ მართლაც ასეთი მარჯვენე და მარცხენე გადახრა მოგიხდებათ, რომ წინსვლა არ შემოვიტოხო!

(გაზრდილობა. იხ. „ტ. ბარბოზი“-ს წინა ნომერი)

ალარფის განძრევის უნარი არა მაქვს, თვალზე დახუჭული ვარ, მარა ყველაფერს ვხედავ, მუხის და ვერძის!

აგერ მოხრივინდა „სანქარო დახმარების“ ეტლი. კითხულობენ ჩემ ბინას. გამოიშალა ხალხი მეზობელ სახლების აივნებზე.

ავადმყოფი ოჯახის წევრები, მიიწვიან სახლში, მარა ეხლა მე მირჩენია ისინი თან თუ გამოწყებებიან და არა საავადმყოფოში წავლენ მოსარჩენად.

თითონ მე არ მოყვარდა ავადმყოფის ნახვა და ამიტომ არ მიკვირდა, რომ ჩემთანაც არავინ მოდიოდა. მაგრამ მე არც მიცვალბულის ნახვის მოყვარული ვიყავი, ეს ხალხი კი რა სიამოვნებას პოულობს ნება, რომ მოაწყუდო ჩემი ცხვირის სანახავო?

განსაკუთრებით კი ქალები მოდიან უმეტესობა, ცოცხალ ნაკლები გასავალი მქონდა მათ შორის, — ეხლა რა ჯანდაბათ მესაკურობდა მათი ყურადღება? მარა, ვატყობ, რომ ისინი ერთიმეორესთან შესხვედრათ და საკირადვათ უფრო იყრიან თავს, ვიდრე ჩემ სანახავთ.

უკანასკნელ დროს ყურები მქონდა დაგუბული და კარგათ აღარ მეყურებოდა, — ეხლა იმ მთლად სმენათ ვარ გადაცეული და შორიდან ჩურჩულიც არ გამოიმტარებდა.

კარგათ მესმის, მაგალითად, აი ის დაბალი-დაბალი, ხმელ - ხმელი ქალი რომ ეჩურჩულება თავის გვერდში მდგომ მალაქს და სქელ ქალს. — თითქოს მე მას ვეცდებოდოდ და მოსვენებას არ ვაძლევდი, მარა უნაყოფოთ, რა თქმა უნდა.

დახვთ ერთი ამ ატიფარს! მქონია შემოხვევა ავეჯიტბოლდ ვინმეს და დიდი დროც დამეკარგოს უნაყოფოდა, მარა მაგასთან ხომ არც ავეჯიტბა დამეკარგებოდა და არც დიდი დროს დეკარგვა!

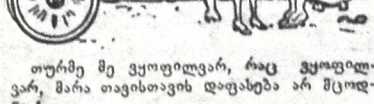
ეგერ აივანზე დგას რამდენიმე კაცი და საგმირო საქმე ჩაუდენია ჩემთან ერთად ცხრას ნოი, და ნოის შემდეგაც. მაგრამ მე გარკვევით მახსოვს, რომ არცერთ ამ საგმირო საქმეებში მონაწილეობა არ მიმართა და არც ვყოფილვარ იმ ადგილებში იმ ხანათ, რომლებსაც ისინი ასახელებდნენ.

მეორე ადგილას დგას უფრო ახალგაზრდების ჯგუფი და ეგონებენ ჩვიდმეტოიდან ოცდა ერთ წლამდე მენშევიების საწინააღმდეგო მუშაობას ჩემთან ერთად.

მაგონდება მხოლოდ ერთი მათგანი, რომელიც მართლაც მუშაობდა ჩემთან, მარა ერთი ორთო მახდევინებდა ხელფასს.

არ ვიცი, რა სურთ ამითი, — ჩემი ქება, თუ თავიანთი თავის გამოჩენა.

ახლა არ იკითხავთ, რა ამბავი ასტყდა გაზეთებში?

თურმე მე ვყოფილვარ, რაც ვყოფილვარ, მარა თავისთვის დაფხება არ მოცდენია!

მეოთხრება მხოლოდ ერთი რამ: მე თუ არ ვიცოდი ჩემი თავის ფასი, — მათ ხომ სცოდნიათ და რატომ არ მფასებდნენ ეს დალოცვილები ღირსეულად აქამდე?

მოაღწია გახვენიების დრომ და დაიწყო სიტყვების წარმოთქმა, მარა რა სიტყვებისს მკვდარი ვიყავი, თორემ მე თითონ წამოშეცვიოდა ცრემლები თვალებიდან!

განსაკუთრებით აღტაცებაში მომიყვანა ახალგაზრდობის წარმოსადგენლის სიტყვამ, რომელიც მათი სახელით მეფიცებოდა, რომ თავგანწირვით განაგრძობდნენ იმ საქმეს, რომლისაც მე ვემსახურებოდი შთელ ჩემ სილოახოში, და მისი სრული განხორციელებისას ჩამომახებენ საფლავში ამ სასიხარულო ცნობას.

გამოსვენებისას კუბო მალა ექირათ ხელში ჩემ ძველ მეგობრებს. მათ შორის იყო ერთი, რომელსაც ხუმრობით ექცადი, რომ მის კუბოს მე აუწევდი პირველად, ის კი მე მექალოდა ამნაირათვე. ნაძღვის შთგება გულში ძალიან უხაროდა, მარა სახე მაინც დაღვრემილი მქონდა შემთხვევის შესაფერად.

ქოში გადამაეწედა, რომ მიცვალბული ვიყავი და დიდილი მომადგა სახეზე. ამავე დროს გადავაეღე თვალი დამხრეკო კრებულს და ნასიამოვნები დავრჩი, რადგან კარგა ზღომად მოეკარა ხალხს თავი.

სანამ კუბო ხელებით აწეული მიქონდათ, მეც ძალიან თავმოწონით მივდიოდი მარა როდესაც კუბო დაბლა დაუშვეს და პლენანოვის გამაზრზე გადასვლის შემდეგ ეტლზე დაუდეს, — ჩემმა თავმოწონიობამაც დაბლა დაიწია.

ამას ზედ დერითი კიდევ ის, რომ გამცილებლებმა ცაზე დაიწყეს ცქერა, ხალც გამოჩნდნენ შავი ღრუბლები და ერთი წვეთი წვიმა ცხვირზედაც დამეცა.

თუმცა დაბლა ვიყავი და გამყოლებზე თვალს გადავლენა აღარ მეხერხებოდა, მარა ცხადათ ვამჩნევდი, რომ მათი რიცხვი საგრძნობლად მცირდებოდა.

ჩერქეზიშვილის ქუჩაზე გახვლისას დაუშვა წვიმამ და სიტყვამ, ამ მჩხერ რიგებთან გაიფანტა ხალხი და მხოლოდ რამდენიმე ათეული ჩემი ძველი მეგობრები დარჩნენ კუბოსთან, ექვე სახელდახელო თაახ ზირზე გადასწყვიტეს, რომ რკინის გზის ზოგის ქვეშ შეეფუდებოთ თავი წვიმასა და სიტყვის გადაღებამდე.

მაგრამ, როდესაც მივალწით ზოგირთან, აღმოჩნდა, რომ ადგილი უკვე დაიკავებოდა მეორე მიცვალბულს და მის გამოყოფით, რამეთოთ რიცხვი ბევრათ აღემატებოდა ჩემს გამცილებლებისას.

ეს მიცვალბული აღმოჩნდა ჩემსავით პახუნამგებულ მუშაკის მეორე ახალგაზრდა ცოლი, რომლის მიმართ არ ვიყავი კარგად. ამიღებაში, ვინაიდან მეტ პატივს ვცემდი მის გაუთლო პირველ ცოლს, ვიდრე ამ ვერუშარულით შეუფუძულ დედოფალს.

უნდა გენახათ, რა დამცინავთ დიდილით გადამხმედა ყვავილების მანში გახვევულმა დედოფალმა და თვალების ზნედით მანიშნაის განსხვავება, რომელიც ცხადათ ემჩნეოდა ჩემსა და მის ამაღას.

აქ ჩემ ათეულ მხლებლებსაც ჩამოშორდა რამდენიმე კაცი და შურთოდა მის ამოღას.

ისედაც გაფუძებულ ჩემ გუნებას ეხლა აკლდა რაღა!

სახალდაზე უკანასკნელი სიტყვის წარმოთქმა შეხვედა იმ ამხანაგს, რომელთანაც აგრეთვე დაქადებული ვიყავი, რომ მის საფლავზე მე წარმოვთქვაში ბრწინავლდ სიტყვას.

ის დამარაკობდა უხასიათოდ, მარა ეს არც გასაკვირი იყო: მიუხედავად დაქადებასა, ალბათ, ვერც მე ვილაპარაკებდი უფრო აღტურებით ასეთ პირობებში, რომ წილად მხვედროდა მის საფლავზე სიტყვის წარმოთქმა.

მას სიტყვა არც კი მქონდა დამთავრებულ, რომ მხლებლებმა პირი იბრუნეს წასახველად, რადგან წვიმა არ აპირებდა გადაღებას.

მესაფლავებებმა აჩქარებით დაიწყეს სამარეში მიწის ჩამოყრა. უკვე შეზინდა, მიახედ-მოიხედეს, და რომ ვლარავინ დაინახეს გამცილებელთაგანი, მათგან თავი მუშაობას და გაეშურენ კარავში შეხაყუდრებულად.

უტკრად სიჩუმის ჩამოვარდნამ დიდი ცნობიზოყვარობა გამოიწვია ჩემში.

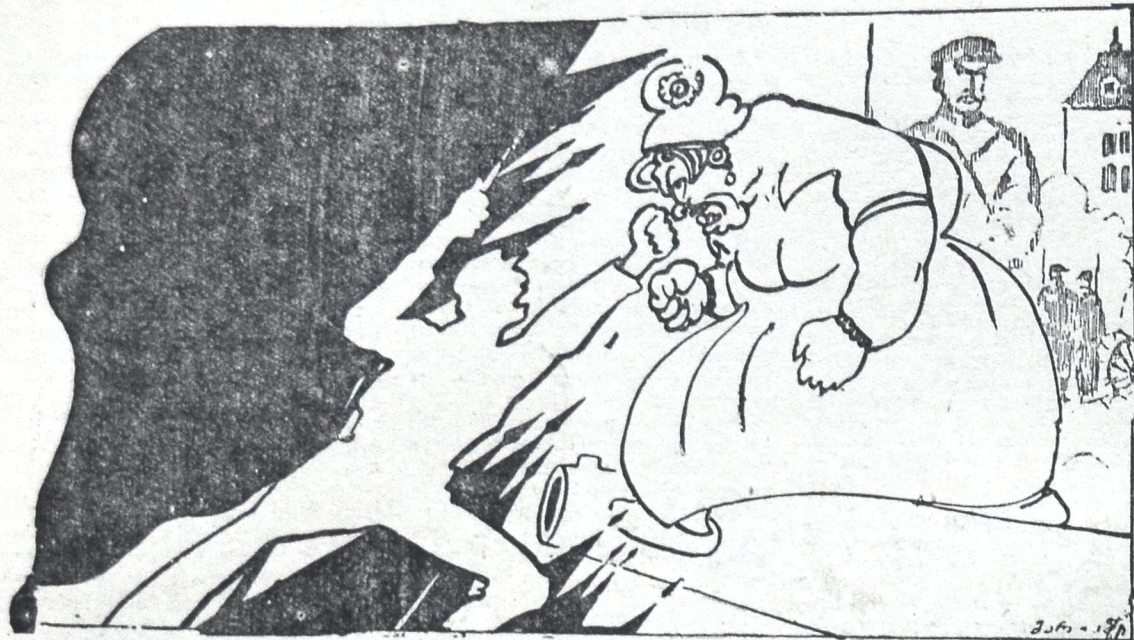
სიჩქარის გამო კუბოს თავი მაგრათ ამ დაეჭებათ. ნელნელა ავსწივ, ავდექე, ამოვფოდხდი სამაროდან და ვაფუტრთხე სამოსელი.

ფლავში გრაფუნსიკი მქონდა ჩადებულ ნათელემოდა, და როდესაც ეს ამიღლო წვიმა ცოცხლა, გამომეღიძა.

სიტყე ოცდა ცხრამეტა და ხუთი მეათედი მქონდა...

ს. თ. — მბ.

კოლინსმენი:—საკვირველია! ამათი უფრო მეშინია, ვიდრე ჩემი ბატონების!

სიმპატიური აღმიანი (თავისუფალი თარგმანი)

მე რომ სიმპატიური ქალი ვარ, ამას აღიარებს ყვე-
ლა: ნაცნობი თუ უცნობი.

მოხუცი ქალები რჩევას მკითხავენ მე ექიმებისა და
რეცეპტების შესახებ, ახალგაზრდები მიმხელენ მე
თავიანთ საიდუმლოებას და სტირიან ჩემს მკერდზე.
მე ვერ დავიკვირებნი განსაკუთრებულ კუკუსა დაგამოცდი-
ლებას, ხასიათი მაქვს ანჩხლი, ხშირად ვნერვნიულობ,
ყოველგვარ ცნობას მოსმენის უშაღვე ვაგამხელ ხოლმე
და მკერდიც ხმელი და ძვლიანი მაქვს.

მე არ ვიცი, თუ რაში იმალება ჩემი სიმპატიურობა,
მხოლოდ როცა კი თეატრში მივდივარ და ანტრაქტების
დროს ფოიეში დავიწეებ გავლა—გამოვლას, თითქმის წა-
მდაუნწუმ მაჩერებენ და მეკითხებიან:

—„მითხარით, გეთაუვათ, სად არის ბელეტაჟი?“
—„საით არის მამაკაცების საპირფარეო?“ —„რა წა-
რმოადგენა იქნება, თქვენ გეცოდინებათ— ხვალ?“ —„რა
ფასებია ბუფეტში? და სხვა და სხვა.

სიმპატიურ აღამიანად ყოფნა, ვგრძნობ, რომ დიდათ
სამშობოა. ვერ მივხვდარილვარ კი, თუ საიდან წარმოსდგე-
ბა ჩემი სიმპატიურობა და ვწყვეტი ჩემს ბედს, რადგან
ამის გამო მიხდება გვიან დაწოლა, ძილის მოკლება, სამსა-
ხურში დავგვიანება, თავისი საკუთარი საწოლისა თუ სხვა
რამ აუცილებელის სხვებისთვის დათმობა დასხვა.

ჩემი სიმპატიურობა ისევ ჩემი სახის სილამაზის ბრა-
ლი არის.

მე გამოვდი ხოროდან, მართალია, შევედი სახლში,
მაგრამ დიდხანს აქ აღარ შემიცდია და გავსწიე პირდაპირ

ქსოვილთა სინდიკატში საჭირო მატერიის საყიდლად.

მე მოვკრევიენ საჭირო საქონელი და აი, უკვე და-
ვიძარი სალაროსაკენ ფულის გადასახადათ, რომ დახლ-
თან მოვიდა კაცი ტყავის ტყაპუკით და არა ნოქარს, არა-
მედ მომმართავს პირდაპირ მე კითხვით: „რამდენი მეტრი
მატერია მოუნდება ცოლს ტანისამოსისათვის?“

მეც ვეუბნები და მივდივარ სწრაფად სალაროსაკენ,
ვდგები რიგში და უცდი თავის ხედარს, რომ მომესმის
იმავე ტყაპუკიანის ხრინწიანობამდის გაკირვებული ხმა:
„ღვთის გულისათვის, მოქალაქე მანდილოსანო, დაბრუ-
ნლით ერთის წამით და მირჩით ეს საკაბე თუ გამოდგება
ჩემი 70 წლის მოხუცებული დედისათვის?“

ვბრუნდები...
ჯერ მოედანსაც კი არ მივახლოებივარ, რომ მომესმა
განიდან:

„მპატიეთ, ბოდიშს გიხდით, თქვენ ხომ იმ მხარეს არ
გინდათ გადასვლა?“

და ამ სიტყვებთან ერთად, ვისილაც ძვალ—ტყავად
ქცეული ხელი ფათურით ეხება ჩემს მხრებს, მეკდება სა-
ყულოზე და განაგრძობს:

„გთხოვთ, ვადამიყვანოთ მეც ქუჩის მეორე მხა-
რეს“...

ვუმწერ და ვშეშდები: ჩემს კისერს ეპოტინება უც-
ნობი ბრმა მამაკაცი.

ახლა უკვე აღარაფერი აღარ მესმის, თუ რაა ჩემი
სიმპატიურობის მიზეზი.

მაშასადამე—აღარც პირისახე!..

ზამთარი მღვა ზოგიერთ ადმინისტრატორებს

ზაფხული ისე გავიდა—
ხტოდა კრიჰინა პატარა.
უშრომოდ—უზრუნველყოფით
მთელი ზაფხული ატარა.

(პრილოჰისეპური)

გავიდა ცხელი ზაფხული
და შემოდგომა გრილია.
ზამთარი კარზე მოადგა,—
კრიჰინა მოწყენილია.

დათოვა ტყე და მინდორი,
თოვლშია მთა და ბარია.
ყინვები დადგა სასტიკი
უბერავს ცივი ქარია.

ველარ ხტის ჩვენი კრიჰინა,

ყინვამ მოაკავა წელშია...
ველარ ხტის უწინდებურად
კრიჰინა მინდორ—ველშია.

წინედ, ზაფხულში მხიარულს,—
მას ეხლა არ უხარია.

ან რა დროს სიხარულია?

ცივი აქვს მას ბუხარია.

სხვა რაღა ექნა?! მიმართა

მან ნაცნობ ჭიანჭველასა:

„ვკვდები სიცივით ძმოზილო,
შენგან მოველი შევლესა...“

მიშველეთ მტერმა, მოყვარემ,
მიშველეთ ერთად ყველამა“

„რას აკეთებდი ზაფხულზე?“

ჭკითხა მას ჭიანჭველამა.

„რას ვაკეთებდი? ვლიზობდი;

დრო გავატარე ტკბილათო.“

—ეხლაც იხტუნე! რად გინდა

ზამთარში იყო თბილათო!

დასრულდა ესე იგავი

პატარა, მაგრამ დიდი.

ჭკიანის შეშის საყიდლად

ტყის ტრესტში ეხლა მიდიან.

ისალი

ცოლი:—ჩვენსავით გაუყინდეს გვერდები თქვენს ადმინისტრაციას, თუ შემა თავის დროზე შეეძინა და ამ ზამთარში უშეშოდ არ დავეტოვებინეთ შარშანდებურად!

ბაღდასარა და ავთანდილი

ავთანდილი: — ჩემო ბაღდასარ, ამ სამ წელში, რაც რომ შენ არ მინახივარ, ძალიან გამოცდილობარ. უსათუოდ უნდა საბაგარკოთ სადმე წახვიდე.

ბაღდასარა: — კნიაზჯან, არც შენ დაგდომია ვარგი დღე, როცა რომ თარიღს უფეგ ვანა ისეთ დროს მოვესწარიო, რომ ჩვენ დახათ წავიდეთ? დაჩაზე ისლა მიდიან დვორნიკები, მტკურუნე მუშები, მექსეები და სხვა ამნაირი ახალ მოდის კეთილმოზილები.

ავთანდილი: — ბრალი ჩემი, რომ ჭეციანი ძაღლივით უსახლკარო დამანარჩუნეს, თორემ შენი სახლი ხომ ნამდვილი სამოთხეა.

ბაღდასარა: — რომელი სახლი რა სახლი რა შენი დიდნიცვალის მოთაქებს ჭეჭამ? ჩა-ი სახლის ადრესი და ნუშერიც კი დამიგეფიდა.

ავთანდილი: — როგორც გატყობ შენთვის სახლი ჩამოუთრამევიათ?

ბაღდასარა: — ჩამოუთრამევიათ? არა მამა უტონდებათ ბლულზე დავედე და ისე მივიართვი. ისე ეტსტრუნათ გამომისტუმრეს, რომ კედლებსაი: ველად მოვესწარი შეტყვარა.

ავთანდილი: — მაშ ეხლა სადა გაქვს ბინა?

ბაღდასარა: — ტო ესტ სადა ვცხოვრობ? ჯერჯერობით „ორიანტის“ გასტინიკაში მომცეს სამი ოთახი თავის ვანით და შუშმანდინან ვარიდორით. მითხრეს, კოლა ბახტაძე რომ დაამთავრებს დიდ შენობის აგებას დვარცის ბაღში. იქ ერთ ხუთ-ეკვს ოთახს მოვცემთო. მაშ ჩემისთანა ბატონსან კაცს, ბიგში პერვი გილდი კაბეცს, სავეცკი ფლასტი უფურადღებოთ დასტოვებს?

ვაი, თავი მოგიკედდეს, ბაღდასარ! გე რა პეკითებებს ბოღამ. ჩემთვის ვისა სჯეცლა. ისეთ ნახერტებთან ოთახში გადამაგდეს, რომ იქ მატანტალა ძაღლსაც კი სურდო შეეყრება. კრუგამ სკეპნი მიბერავს.

ავთანდილი: — შენ ეშმაკი კაცი ხარ, აღზად ვეგირის წეგრი ვახდებოდი და კარგი თანაუღებობაც გეკავება!

ბაღდასარე: — აბა, კნიაზჯან, როგორ გეკადრება მავნარი სიტყვები. არ იცი, რომ ადვილი კარგი შექნება? კარგი ჯამბა-

გარი და ადვილი საქმე. ეზვიარ და დეკრეტებს ხელს ვაწერ.

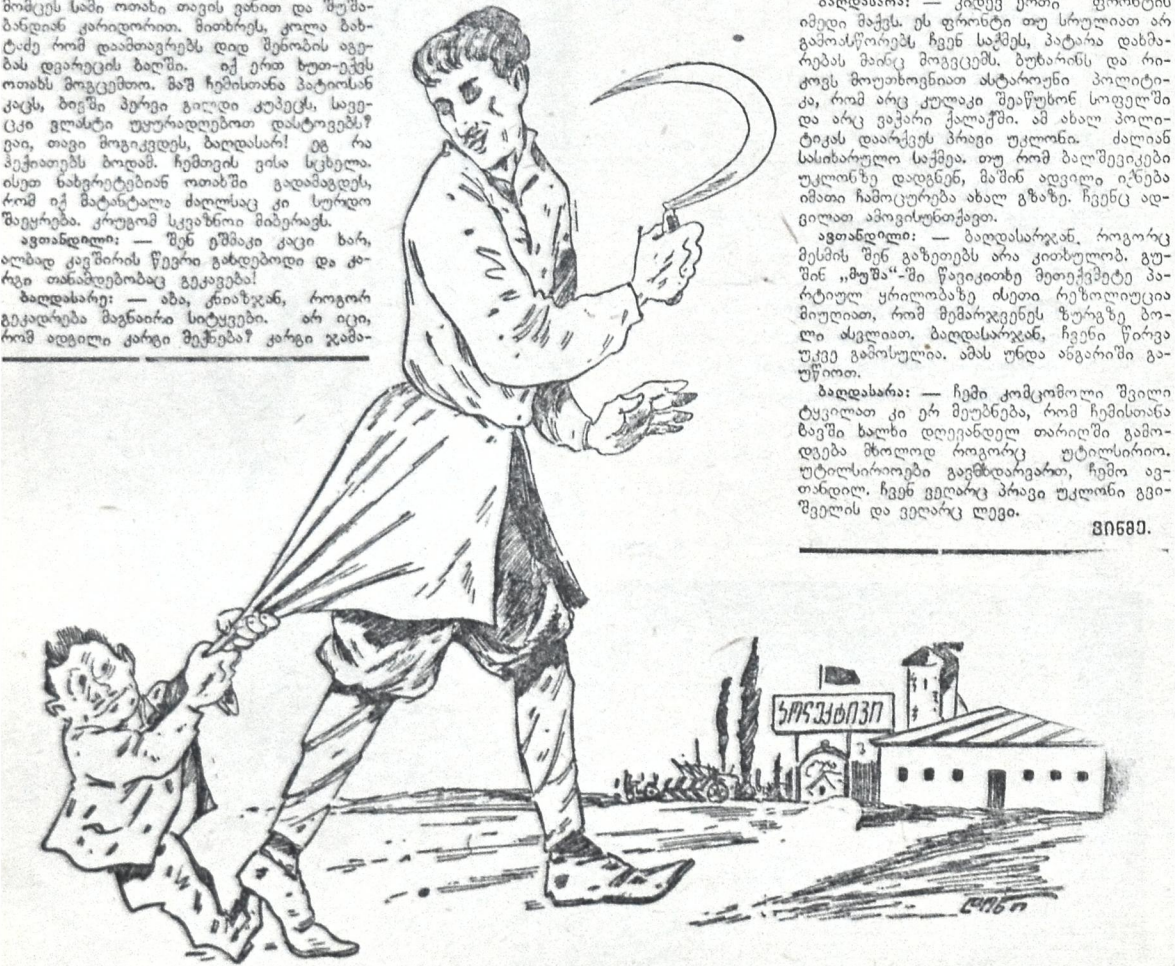
ავთანდილი: — ჩემო ბაღდასარ, შენ მასხრობ და მე კი სტრითულათ გელაპარაკები.

ბაღდასარა: — კნიაზ ავთანდილი, მე კი არა ვმასხრობ შენ გამხდარხარ პატარა ბავშვი. ამ უღარნიკების, ვიდვიენცების, რაბკორების კომკომოლების და ჩისტკის ხანაში მე ვინ მომაშვეებს სოიუსნი კნიშკას და სამსახურს? ამ ბალშევიკებმა ვანა ისე მოაწყეს თავიანთი საქმე? ტო, ყურუმსალ, არხანგელცკი გუბერნიამიც რომ წახვიდა, იქაც გაიგებენ შენს ბიოგრაფიას.

ავთანდილი: — ბაღდასარ, მა რითა სტოვრობ? შვილი შენ არ დევნებარება და შენი ძმა-ბიჭები კი შენზე უარეს დღეში არიან.

ბაღდასარა: — სურბ-სარქისის მადლმა აურიოს ბალშევიკების საქმე, როგორც მე ამეფეწა ოჯახი. შვილი გამოვჯარდე ისე, რომ ცივი ნიავი არ მომიხვედრებია. ეს დეცტი სადღო, ეს პანსიონი, ეს გენშაბიო.

ამაოცდა

მომარჯვებო: — მოიხედე! იქითკენ რა გინდა?
გლუხნი: — ხელი უშვი ჩოხის ჭაღლებს, თორემ მე ვი-ცი შენი..

პირიდან ლუკმას ვიღებდი და იმას ვაყლაპებდი. ვფიქრობდი, კაცი გამოვი და სიბერეში გამახარებს მეთქი. ვი, მახარებს კიდევ; ახლო არ მიკარებს. შენ ჩუხდი ელემენტი ხარო. სად არის სამართალი? მე იმისთვის ჩუხეთი ვარ და ქალაქში ჩამოართველა რანხი ხალხი კი იმისთვის რადნოები არიან?

მეც იმის გასაჯერებლად ჯიბით არაყს ვყრი, კანტრაბანდათ ცხვარსა ვკვლავ და ხორცს ვყვიდ მაღვით. დღე, ციხეში ჩამავდონ, რომ მამე უსტინდისო ლაწირასაც სახელი გაუტყდეს.

ავთანდილი: — მაშ ჩემსავით არაფრას იმეო აღარა გაქვს?

ბაღდასარა: — უომედოთ შენი მტერიც არ დარჩეს. პირველ ხანებში ჯერ მენშევიკებს ველოდი, ოღაცა დემოთი გაუწყრათ და აო ჩამოვიდნენ. მემოე ომის ლაპარაკებმა გიმიტაცა. ესეც ვაბიურდა. ომის შემდეგ ტროცკის იმედი მქონდა, — მეგონა მათი ჩხუბი ჩვენ წისქვილს დაატრილებს მეთქი. აქაც ისეთი შტუკა მოახნილეს, რომ ტროცკის სახელი ორი გროში ვახადეს. დღეს საბუთოა კავშირში კომკომოლს ტროცკიზე მეტი ფასი აქვს...

ავთანდილი: — მაშ ბალშევიკებმა სულ გაგიკრუს იმედები რალა?

ბაღდასარა: — კიდევ ერთი ფრონტის იმედი მაქვს. ეს ფრონტი თუ სრულიათ არ გამოასწორებს ჩვენ საქმეს, პატარა დახმარებას მაინც მოგვეცემს. ბუხარინს და რიკოვს მოუთხოვნიათ ასტაროენი პოლიტიკა, რომ არც კულაკი შეაწულონ სოფელში და არც ვაჭარი ქალაქში. ამ ახალ პოლიტიკას დაარქვენ პრაივი უკლონი. ძალიან სასიხარულო საქმეა, თუ რომ ბალშევიკები უკლონზე დადგნენ, მაშინ ადვილი იქნება იმათი ჩამოტურება ახალ გზაზე. ჩვენც ადვილათ ამოვიცლნებეთ.

ავთანდილი: — ბაღდასარჯან, როგორც მესმის შენ გაზეთებს არა კითხულობ. გუშინ „მუშა“-ში წაიციხებ შეთქმულტე პარტიულ ყრილობაზე ისეთი რეზოლიუცია მიუღიათ, რომ მემარჯვენეს ზურგზე ბოლი ასვლიათ. ბაღდასარჯან, ჩვენი წირვა უწყე გამოსულა. ამას უნდა ანგარკო გაუწყოთ.

ბაღდასარა: — ჩემი კომკომოლი შვილი ტყვილათ კი ერ მეუბნება, რომ ჩემისთანა ბავში ხალხი დღეიანდელ თარიღში გამოდგება მხოლოდ როგორც უტილსირო. უტილსიროები ვაგმხდარკვართ, ჩემო ავთანდილი. ჩვენ ვეღარც პრაივი უკლონი გვიშველის და ვეღარც ლევი.

81681.

ზამთარია, სითბო გინდა, ბუხარი კი არ გაქვს შენა, საცივე, რომ გავამწარებს უნდა იწყო კვნესა, ქშენა.

ეს ქვეყანა დღეა არის, იმას მოსთლის კარგი მთელი. ეს თქვათ, რომ სახლში ნავთი „ფი-ნიშ“

და არა გაქვს არც სანთელი, სინნელეში „ოფნა ხომ კი, საქმე არის ერთობ რთული. ჩიხისკენ თუ გაიხედეთ, ცისტერნა დატვირთული. რა ვუყოთ, რომ ეპოს არის, თვით ეპო ხომ ჩვენააო, დაბნევა კი რას მიქვიან, ან და რისთვის „გრცხვენიაო“. აღი მაღლა, დაქა კლაპანს, ნავთიც იწყებს ღნასაო,

(აქ სიჩუმე საქაროა კბილს დაეპირ ენასაო). მქაჩე ნავთი ღამით სახლში, თავზე თუ გაქვს წითლად ქლდი. ეს ცხოვრების რეცეპტია, არ გეგონოს საქმე. მრუდი.

ეგებ სადგურს უყენია— ღვანო მთელი დატვირთული. აქ კი გმართებს დაფიქრება, საქმე არის ერთობ რთული. მოვა შენთან გამგზავნელო, და გთხოვს საქმის შევლასაო. მოეფერე ღვინის პატრონს, მოუხშირე ხველასაო. გამოუტყდე და უთხარი, (ნუ აქნები კვლავ სათუთი): —გავზავნისთვის საქაროა, „ჩეთვერები“ ბარე ხუთი.

ნავთიც ქე გაქვს და ნახშირიც. თბილ ოთახში წრუბე ნელო, ხასანბეგურ რაშო რეროს. მზაყოლე დელი-დელი.

გამველი.

(ახალქალაქის მასრა)

მო, ტარტაროზო, ჩამოგვქე, მსურს ავიწერო სურათი. კოპერატორში დამსდარან აქ მზა-ბიჭები სულ ათი. საბჭოს წევრს ბალიაშვილსაც ტყიდან მოჰყავდა ცენნია; ისიც რომ შეძერა იმათთან, მაკერს რათ არა სცხვენია. დაიწყეს კობტათ „მეჯლისი“ ქიბა ქიბაზე იშლება, და ცარიელი კვარტები სასენ კვარტებზე იცვლება. შეაქვიფეს ნოქარაც, აგერ ხელებიც გაშალა, თითქოს ფულეზიც მივლს, მაშინვე „შოთი“ წაშალა. ბევრი რამ ხდება ჩვენს სოფლად ახალქალაქის ოლქშია, მ.კვირს თემსაბჭოს რად ძინავს. რაო არ ატარებს ოქშია?

კრაველა.

აჭარული სცენა

მერქ ილბალი მქონებია, რომ გადაბრჩი და ცოცხალი ვარ ინანაო.

წავიდე ჭოვ, მთაში. მუღამ ვმუშაობდი დარში და ავდარში. მოჩინა სიცხე, ბევრი წაშალი ვიცხე, არაფერმა მიშველა, მომეცა ხველა, წამოვიდე შინ, ჭოვ, და დავწვიო ლოგინში.

გიმეორდა ლაპარაკი, ჩემი ბაბია იყო ძველი კაცი, წვივდა და მეიყვანა ხუხინი ეფენი. შეიხვეწა, ჭოვ, შვილი მომირჩინეო.

ხუხინ ეფენი დაჯდა ჩემთან, დაახველა მაგრად და სთქვა: — შოფელი ვარ, რომ მოჩრესო, ამას ხავსთ ჩამჭერალო შეითანი და ამას უნდა ნუხსა და სხვანაირი წაშლიაო.

— დაშა ეფენი მიშველე და ფარას მოგვართმეო.

ხუხინ ეფენი დასწერა ნუხსა, ვალესა წყალში, ჩამიხსა პირში და წავიდა ქვევით. ამუხასხი ზევით და ვეყვირე — ნუ დამხარობთ მთქი.

— შაა, შეითანა შეწუხაო.

კისრის ტყვილოა იმატა, მიტრიალებდა თათან ვახურებულ რკინას, მარა არ მოფრჩი.

მევიდა, ჭოვ, ჩემი აფხანაკო, მეიყვანა ექიმში, ექიმმა ჩამხრდა კისერში და თქვა ამას წიბი აქ და უნდა გეიჭრასო. შეითანი გაქრით რუა მოიკებო, ყვიროდა ხუხინი, მე იმას ნუხსით ვავაქცევო, შენ კი ამ კაცის ოჯახს დააქცევო. ექიმმა დამაღებია პირი, გაქრა წიბი, გამოამარცხია წაუთი პირი, და დავიწყე ლაპარაკი.

აღიო შუქურ მოვრჩი ჭოვ. კი მქონებია ყისმითი, სწირად ტყუილებდა უსწავლელი მითიო.

— სადა ეხლა შენი შეითანი. — შიამ ზა ექიმმა ხუხინის მარა ხუხინი გეიპარა, ჭოვ, და ოცდახუთი ლირაც ტყუილად წილო.

ბუჯბმუბნი.

ჯოჯი რაე (ბათოში)

გათავდა თუ არა მასწავლებელთა რაიონული კონფერენცია, ხულოდან პირდაპირ ტფილისისაკენ ვქენი პირი.

— ბენ დღორე სოლიდრუმ, ეს შტორე კონფერენცია შედარებით ცოცხალი იყო. თვით სამდივნო ამუშავებდა რეზოლიუციებს მოსმენილ მოხსენებების შესახებ, და არა თვით მომხსენებლები თავიანთი მოხსენებების შესახებ, როგორც ეს პირველ კონფერენციაზე ხდებოდა.

წელს ხულოს რაიონში დიდი მუშაობა ჩატარდა კულტურულ რევოლუციის ფრონტზე და ასეთივე მომავალშიც მოხაოდა. დღელი, მაგრამ თუ განსაკუთრებით განიხილეთ სწავლის დაწესებულება არ შეუღდა ცხრიანა ნაკლებ ზოგადი მასწავლებლების გაფერთხვას, თუ დროზე აღაგებული არ იქნა არუნ ბოლქვაძისებური „გლეხთა გამოსაფხიზლებელი“, რეკეთის თემის მასწავლებლებსათვის საქმიანი ცნობილი ხასყოლო „ავიტაციები“, მაშინ საქმე ვოლაიდა დაბრკოლებდა გოლაიდა...

ესიკლებს კვიცივით გამოეწევა ავტომობილი ხულოს დაღმართიდან და გლოჯინ-გლოჯინი შემოვიქერა ბათოში, მაგრამ ზოვლი ჩამტვრეული ვი ვიყავი.

ბათოში კაი ქალაქია, ყველაფერი რიგზეა, მაგრამ პოლიგანში ვერ არის ყველაფერი რიგზე.

წამომაჯდარა, შენ ხარ ჩემი ბატონი, ვიღაც თეთრ ბლუზინი კაძიხი ბერაიას სკამზე და დაუღლებია თვალები. ხელფასის მოცემას ვინ ჩიოდა, რომ დანძღვით გარეთ არ ვამოვიდინე.

— დრო არ გვაქვს, აშანავო, გარეთ მიბრძანდით, გარეთ! — წამოილუყუღდა მან და პირგამართა გამომდენა გარეთ. აშოილო უჯრიდან ვილაცას ნაჯღანის ლექტონი და დაიწყო კითხვა.

ინარს.

ტელეფონთან

საქამიასპარი, გურია

ფ-ტელ. გამგის ნებართვით ავსლე ტელეფონის შოლი და დავურეკე საქამიასურს, მიუხედავად იმისა, რომ დარეზონებული არ ვიყავი ღამის ორ საათზე იწებოდა თუ არა ეინზე ფოსტაში.

— საქამიასური. საქამიასურიო? — პო, ვინ იმასზე ა? — მომემა ხმა. გამებრდა.

— კოლა ხარ? კოლა, გამარჯობა, პო ქო შენი.

ხმა მიწვდა. ნუ მკოცნი ნუ შეხვეცი, ეინზე დაგინახეს ლამის შეჭხე! — მომემა ტელეფონში. გამაკივა, ვიფიქრე: ხომ არ გაგივდა ბიჭ-მთქი.

— ჰა! საქამიასური, რავე ჩავიწვდა ხმა... კოლა, კოლა.

— პო, საქამიასურია, ვიცანი, ბაჟო, საიდან მოხვდი მაქ?

— კოლა, როგორაა საქმე? გადახზვის კამპანია ხომ ისევ ძველებურად არის? ხომ მუშაობენ კონტრტორად გოგი, დათიკო და ნიკოლოზი. შეჯიბრებაში ჰყავთ გამოწვეული ერთმანეთი, თუ ვინ უფრო დიდ ხანს გაალებს სასაბლოლო და ვინ შეტს დაღვებს?

— რაო დათიკო ფოსტიდან „განათავისუფლეს“ გადახზვისათვის? გაათავისუფლეს და ეხლა კ. ა. სასაბლოლო გამგეა. მასაც ეს უჩრენია? თითო მონადილეთთან თითო ჩანს ქიკა ლეონის სიამ?

— საჯევანო, საჯევანო, — ჩამემა ყურში კონტრტორის ხმა. გამომეღვიძა, საჯევანოში ვიყავი.

მეურე დღეს ავიდე საქამიასურში. გოგი, (ფრამაცეტი) ნიკოლოზ (თემე, მდივანი) და კოლა ფ-ტელ. სასაბლოლოში ყოიხე გადადიოდნენ. ზოგს პარტურების გახსნა ვაინწყებოდა, ზოგს წაშლის შემზადება.

— ოი „მოხალისე“ ერთიმეორეს „ძელოდა“ კონტინდენ.

კირილიონი.

8 კოლიტიკური ფიზკულტურა

სიმაღლე უნდა ითქვას, რომ ფიზკულტურას იმპერიალისტურ ქვეყნებში დიდ ყურადღებას აქცევენ თავიდანვე.

ჩვენში ფიზკულტურის მიზანია — მასების ჯანმრთელობა.

იქ კი ფიზკულტურა უმთავრესად ემსახურება ბურჟუაზიის გართობას და, ზოგიერთ შემთხვევაში, მათი ჯიბეებს გასქვლების საქმესაც.

უწინარეს ყოვლისა თვითონ იმპერიალისტები არიან საუკეთესო ფიზკულტურელები.

მათა პოლიტიკა და ურთიერთობა აგებულია ფიზკულტურის მკაცრ პრინციპებზე.

ყოველი იმპერიალისტი ამავე დროს დახელოვებული ფიზკულტურელი უნდა იყოს, ფიზკულტურელი, რომელმაც უნდა იცოდეს ფიზკულტურის ყოველი დარგი: ხტომა ჯოხით, ცურვა, სარბილი, დისკოს სროლა, ტირი, ფუტბოლი, ბოქსი და სხვა.

თუ ჩვენ ღრმად ჩაუყვირდებით ფიზკულტურის ვარჯიშობის სხვადასხვა დარგს, დავინახავთ იმპერიალიზმის თანდათანობით განვითარებას.

აი, მაგალითად:

ხტომა ჯოხით — ასეთი ვარჯიშობაა: ერთი წერტიდან მეორე წერტილზე გადახტომისათვის საჭიროა გრძელი ჯოხი, რომელაც აიყვანს მოვარჯიშეს თავის (ჯოხის) სიმაღლეზე და შემდეგ მეორე მხარეს გადასვამს. ეს ალბად გამოვლინებულია იმპერიალისტებს მიერ ჯერ კიდევ მაშინ, როცა ნავოსნობა არ იყო. ამ საშუალებით შესაძლებელი ხდებოდა თავისი ტერიტორიიდან სხვის მიწა-წყალზე გადასვლება. (ნახ. 2).

დისკოს სროლა — ეს ალბად იმ დროს, როცა იმპერიალიზმს არ გააჩნდა 42 დიქომიანა შორს მსროლელი ზარბაზანი. მაშინ ალბად არც თვითმფრინავები ჰქონდათ, რომ „ლეთის რისხვა და ზეცის წყალობა“ ყუმბარები ჩამოეყარათ დასაპყრობად ადგილებში. (ნახ. 4).

ცურვა — ჯერ-ჯერობით ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანი ვარჯიშობაა. ინგლისი დღემდე ყველას სჯობდა ცურვაში („ზღვას მეფედ“ ითვლებოდა). მაგრამ ომის შემდეგ ამერიკა არ ჩამოუვარდება მის. მათი კრეისერები თავიდან ფეხებამდე ზარბაზნებით შეიარაღებულნი, ერ-

—პარტიაში არ მღებულობენ: ყოფილი ვაჭარი ხარო!.. აკი ლენინი ამბობდა, რომ ვაჭრობა ყოველმა კომუნისტმა უნდა იცოდესო?!

ახალი „ინჟინერი“

სტუდენტთა საერთო საცხოვრებლის საპარტიკმესროდან ხმაურობა ისმოდა.

— შევარცხვინე შენისთანა მომავალი ინჟინერი, რად არ გრცხვინია შე უნამუსო — 200 მანეთი გამომართვი კონტრაბანდის მოგინატო. ესლა აღარც საბჭოთა ნაწარმოები მოვაქვს! — მაღალი ტონით ეუბნებოდა პარტიკმესერი ვილაცა ახალვაზრდა ხმელ ხმელ ვაუს.

— შენამდი ველარ მოვადწიე გაიგეს თუ არა — ალექსანდრეს ბათობიდან კონტრაბანდა მოაქვსო, დამესია ნათესაობა და ხელიდან გამომგლიჯეს.

— მე ხომ ვითხარი საეშმაკოს ნუ მოიტან, ჩვენებური იზოვეთქვა!

— ძველი ხელობა ვერ დავიბე. იმ დამლოცვილს კარგი ზორბა მოგება აქვს დამ...

— მე რას მიპირებ ესლა?

— ამ კვირაში კიდევ ჩამოვიტან. დამხვდი ვაგზალში.

— შენმა მზემ! გინდა ჩამადლო ხლადორთში. მგისთვის თავს არ გაგივლიანძღე. ჩემი ფული დამიბრუნე. ადგილობრივ საქონელს ვიყიდო; კონტრაბანდის არ ჩამოვუვარდება.

— ფული, კაცო, გუშინ საღამოს 9 საათზე ტრამვაის ვაგონში ვილაც უსინილისო ჯიბეშია ამომავალა.

— ნუ მიჭარავ, ფული ჩქარა!

— არ გაძლევ, რას მიხამ თუ იცი? ძმა პოლიკურორი შეაგს და შენისთანები რას დამაკლებენ! — სიქვა ახალვაზრდა ვაუმს და კარები გაიჯახუნა.

— ვინ არის ეგ ყმაწვილი? — ვიკითხე მე.

— ალექსანდრე ძაძამაძე, ლენინის სახ. პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტი, კონტრაბანდისტი; კულაკის შვილი.

— როგორ თუ სტუდენტი, განა ასეთი კაცი სტუდენტის მოწირობას კიდევ ატარებს?!

ძირულელი თაღა.

ვაჭარბა გომოსარჩენი

ჩვენი სოფლის რაინდი

თუ თქვენ ვაგლა მოგინდათ სოფ. ბუკის-ციხეში (ოზურგეთის მაზრა), აუცილებლად ვაიგონებთ სიმღერას:

ვისაც რა უნდა ისა სიქვას,

სულ სხვაა ჩემი ტრფიალი.

მიუვარს ჩხუბი და მუშტების

წაღმა-უყულმა ტრიალი.

იცნობდეთ! ეს ვახლავთ არტემ (არტიმონ) ჩხიკვაძე. დიდი ხანი არ არის მას შემდეგ, რაც ადგილობრივ კედლებს ამშვენებდა ასეთი განცხადება:

**მკრძალვბა გლიხკომში უმსვლა
არტემ ჩხიკვაძეს
საბჭოს პრეზიდიუმი.**

ვინ მოსთელის გლეხკომში არტემის მირ ჩხუბისა და სიმფერალის დროს რამდენი თეფში, ჭიქა, ბოთლი და, კიდევ მერტი, თავი გატეხილა?

კოლექტივისაციის წინააღმდეგ არ გაულაშქრებია არტემს, რადგან „მე ჭკვიანი ვარ, რაც ვიწოვე, შეეკამე და ესლა სხვის ნამუშევარს გავიზიარებო“.

მაგრამ კოლექტივში ვის უნდა მუქთა-ხორა!

აი, ასეთი რაინდია არტემი, — და, თქვენ როგორ გგონიათ, — სად უნდა იყოს ესლა არტემი?

— გამსახლშიო! — იფიქრებს ბეკრი.

— არა, არტემ უკანასკნელ არჩევნების დროს გლეხკომის გამგეობაში აირჩიეს.

— ორაგული ტბაში გადაავდესო! — ნათქვამია.

არტემზე ასრულდა ეს თქმულება.

გ ა მ ო ს ა რ ჩ ე ნ ი

ძირულა.

ხალხი ბაქანზე გამოსულა და იცქირებთან შორაბნისაკენ, საიდანაც მატარებულს ელოდებიან.

— კაი შემოსავალი კი ექნება ამ სადგურის მოლარეს! — ამბობს ერთი.

— რატომ?

— იმიტომ, რომ ხურდას არავის აძლევს ბილეთის ყიდვის დროს! — ჩაერთა ლაპარაკში მეორე.

— ქალო, ხედავ არავისთვის არ მიუცია ხურდა. სამსახური მაქვსო, ამას ჰქვია სწორედ. შეგებდით რა კაცია! — და ორივენი წავიდენ სალაროსაკენ.

სალაროს ხალხი ესეოდა და ვიწრო ფანჯრიდან არ მოსჩანდა მოლარე.

— თუ უცოლოა, ჩემს ნინოს მივათხოვ რითაც არ უნდა დამიჯდეს. ჯამაგირი, მართალია, ცოტა ექნება, მაგრამ ჯამაგირზე უკეთესი არ არის ამდენი გამოსარჩენი! — სიქვა ერთმა.

— მარა თუ ქალია, „ქალო“ შეეკითხა მეორე.

— მაშინ ცოლად შერთე შენს ვაუს! ამაზე უკეთეს რაღას სად იშოვი. ხომ ხედავ რამდენი გამოსარჩენი ჰქონია?

მატარებელმა სემეფორს მოაკვივლა.

— ხურდა მომეცი კაცო, ამაზე დარჩა შენზე!

— არა მაქვს ხურდა! — იყო აურ-ზაური სალაოსთან.

მატარებელი წავიდა. მოლარე შეუდგა „ხურდების“ გვერდზე გადაღებას.

შრომის თემის „შადრევანი“

ს. შრომის (ქუთ. ოლ.) მასწავლებ. გიორგი სამხარაძემ გლეხებს მოაქრევია ტყე (მუხნარი) გენახის სასარეო. მასწავლებელ ზე-ის შენიშვ-ნაზე, რომ ტყის მოკრა გამოიწვევს წყაროს დაშრობას და გლეხები უწყულოდ დარჩებიან, სამხარაძემ მუ-ქარით უპასუხა.

რი—80.

ჩვენ საჭიროდ არ ვსცანით რი-მეს-გან მოწოდებულ მასალის ცალკე წერილად დასტამბვა და აი რატომ: რი-მე ბრალს სდებს მასწავლებელ

ო რ ი „ბ ა ტ კ ა ნ ი“

წყალსადენის სამხარაველოს მო-ნგაროზე სიმონ აბულაძე მოხსნილია ანამდეობიდან, როგორც ყოფილი ბოქალური და სუსტი მუშაკი.

„მ“.

მაგიდასთან მოწყენილია.— ცხვირმოჭეხებულ-მოკაული,— ზის სიმონა, აბულაძე— ნიკოლოზის ბოქალური. ადგილიდან „გაჩისტეს“ და აუტეხეს თავის ფხანა. თვლუმს და ძილში ეჩვენება ნიკოს ტახტი, ნიკოს ხანა.

სამხარაძეს მასში, რომ უკანასკნელს მიერ ტყის გაჩეხვით სოფელ შრომის წყარო დაუშრება და გლეხობა უწყულოდ დარჩება. როგორ დავიჯეროთ, რომ რი-მეს წერილი არ არის ცალმხრივი მსჯელობა? ან ვინ იცის რა საბუთს წარმოგვიდგენს მისი წერილის დასტამბვის შემდეგ თვით ბრალდებულს. სამხარაძე? სამხარაძე, როგორც რი-მეს წერილიდან სჩანს, პედაგოგი კაცია და ის „ტარტაროშ-ში“ გაწერის და ასეთ „საგმირო“ საქმით სახელის მოხვეჭის მიზნით არ ჩაიდენს შეროსტრატეს მსგავს ხეკარულ საშინელებას,—არ გადადგამს ისეთ ნაბიჯს, რომ შრომის გლეხობა უწყულოდ დასტოვოს, და თუ რი-მეს ცნობა მართალი აღმოჩნდება, ჩვენ სამხარაძეს მაინც ვერ გავამტყუნებთ ასე ხელ აღებით, რადგანაც თუ პატივცემული აედავოგი წყალს (წყაროს) აშრობდა, მაშინ სამხარაძეს ალბად თავეში აქვს ჩამდგარი წყლის საკმაო მარაგი, რომელიც წყაროს დაშორებისთანავე ეიფელის შადრევანივით გადმოსჩქვეს შრომის მიდამოებს და რიონ-ყვირილსთან ერთად ქაფ-ქაფა ტალღებთ გადაეცლება თავზე შავი ზღვის აზვირთებულ სტიქიონს

აპარატის გაშენდება კომისიამ სა-მსახურიდან მოხსნა კანტრალიორი გიორგი ფალავანდიშვილი, როგორც კედლის ანსკუთრებული რაზმის ყოფილი თანამშრომელი და სიყალბის ჩამდენი.

„მუშა“.

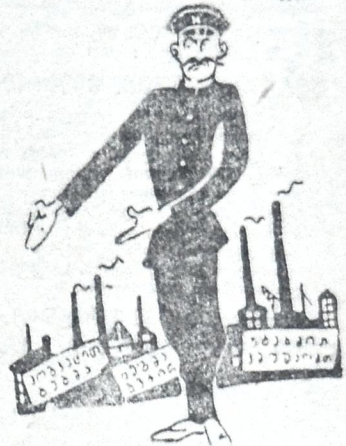

იციანბოთ! გახლავთ ყოფილი.— კედლის თანამშრომელი, მუშებს და გლეხებს მთარახათ ზურგებს უწყავდა რომელი. ახლაც იშვილებს იწყობდა, „ქაფვაში“ ყველას აჯობა, გულდა-ნაბადი აუკრეს, არ შეარჩინეს კვაქობა.

„ფიცი—მტიცი“

ქუთაის ა ადგილობრივი შეტრენ-ობის ინტენე. მამახალინოვს ზედ-მეტად მიაჩნია საწარმოო გეგმის გა-ცნობა საბჭოკრების მიერ.

„ფ. შეფებრ.“

— რა გეგმა რის გეგმა?... საქმე მემოგელიათ?!... დმეოთი, რჯული გეგმამ თქვენთვის კი არა, ჩემთვის არა მიაქვს დააა!

„ა“ კალ გულში“

ჩვენმა ბორჯომელმა კორესპონ-დენტმა „კირკიტამ“ ხელთ იგდო და გადმოიღვხაუნა „ტარტაროზის“ რე-დაქციის „ლია წერილი“, რომელაც ვინმე ედუკი კავილაძეს გაუგზავნია თბილისიდან, წაღვერში მყოფ ილი-კო ცუცქერიძისათვის.

აი შინაარსი:

გამარჯობა აიხო, ილიკო! როგორ ხარ? რატომ არ იწერებო წერილს შემ კინტო, გარსტაშ-ლო, გავსამხულო და გო-ა-ხსირბულო?

მომწერე როგორ ატარებ დროს რომ არ მუშებოდი, გაგარხე შე-ნი საქმე: გავციდე ნახევარზე მეტი შენი ობლიგაციები. დანარჩენსაც მალე გავუადი და ფულს ერთად გა-დმოგიგზავნი.

მომიკითხე ზალიკო და „გერმომ-კა“ (უბე იგი ვერმოგენი).

შენი მღუპი.

ყველაზე უფრო ობლიგაციების გასაღებაში „გასატეხებულ“ ედუკოს მიმართავა ჩვენ მოგვეწონა შესა-ფერად და თავის ადგილზე ნახარზი ეპიტეტები: შე კინტო, გაფუჭებუ-ლი და გათახხირებულა“.

ყოჩად ედუკი!

გკოდნია კაცის შეფასება! — ბი-რ-დაბირ სულსა და გულში ჩაძრომილი ხარ რაღა!

ყოველივე მოსალოდნელ უსიამოვნების თავიდან ასაცილებლად, აქვე ვაცხადებთ, რომ ჩვენ არავისი შეურაცყოფა არა გვაქვს მიზნად დასახულა. პირიქით — შეურაცყოფიდან დაცვა ჩვენი მიზანი.

ამის შემდეგ ნება გვიბოძეთ მოვეყვანოთ სიტყვა-სიტყვათ ამონაწერი გაზ. „მუსა“-დან:

წერილი რედაქ. მიმართ:

გთხოვთ მოგვეთ უფლება თქვენი გაზეთის საშუალებით მადლობა გამოუცხადოთ ამხ. ვილიკო დოლიძეს, რომელიც 1921 წლიდან დღემდე უსასყიდლოდ და ენერგიულად მუშაობს მთხოვრის სახალხო სახლის სადამწერებლო საქმის ტფილისის დამხმარე კომისიის თავმჯდომარის თანამდებობაზე.

სახალხო სახლის სადამწ. საბჭოს მოდობილობით: ვ. ძიძიგური.

რატომღაც ჩვენ ამ წერილში მადლობის მაგიერ შეურაცყოფა დავინახეთ.

და აი რატომ:

მუშაობა მთხოვრის სახალხო სახლის ასაგებად დაწყებული ათი წლის წინედ (1921 წელს). მიუხედავად ასეთი დიდი ღროისა, სახლი ჯერაც დაუმთავრებელია. ჩვენ ვერ მივხვდით, თუ რაში გამოიხატება „ენერგიულად“ მუშაობა! აღმშენებლობის დღევანდელ ტემპთან, მთხოვრის ტემპი კუს ტემპთან არ ჩაითვლება. დღეს ჯიბრია ვადამდე სამუშაოების დასრულებისთვის; აქ კი პირიქით ხდება.

ათ წელიწადს თუ ჩვენ ერთი სახლი ვაშენებთ,—კაბიტალისტურ ქვეყნებს დავეწვეით და გაუსწრებთ კი არა,—აფორკასაც ჩაბოვრებთ.

„სახალხო გეგმი“

საზოგადოთ გაზეთებში განცხადებებს მეოთხე გვერდზე არ ვკითხულობ. თურმე სიცილი და სერიი უქარის. აი, მაგალითად, წაიკითხეთ „კომუნისტი“-ს № 142-ში 21 ივნისის თარიღით მეოთხე გვერდზე განცხადება:

ერმალო ივანესძე ორმოცდამის სახელზე ნიგოთის თემ-ალმასკომის მიერ გაცემული სილარისის მოწმობა № 886 (ა. წ. 18 ივნისის თარიღით) ჩაითვალოს გაუქმებულად. თავმჯდომარე ფ. კუჭუჭულია.

18 ივნისიდან 21 ივნისამდე საპი დღეა. მამასაღამე, ამ სამ დღეში „ლარისი“ ორმოცადე ვაკულაციებული, ანდა არა-ლარისი (ე. ი. კულაკი) ორმოცადესათვის აღმასკომს „სილარისის მოწმობა მიუცია.

ესე ვინ დათვლის—რამდენი ასეთი „სილარისის“ არის გაცემული ჩვენი თემალმასკომის მიერ კულაკებზე,

არ ვარჯიშობს ვიჭაუბტურით

ვარჯიშობს.

რომლებიც და რომელთა შეილები ფულს სტყუებენ სახელმწიფოს.

ამხ. აღმასკომის თავმჯდომარეებო! თუ სახაზინო ბეჭედი არ გენანებათ და წარა-მარა ყველაფერზე ასეა, თქვენი „საკუთარი ხელმოწერა“ მაინც შეიბარეთ!

„თვითკრიტიკა“

აქვე მოთავსებული ხელნაწერის ტექსტი ასეთია, (დაცულია ავტორის მართლწერა):

პედაგოგთა და მწიგნობართა
კახეა პედაგოგთა
წინამდებარე წიგნის მიხედვით
მწიგნობართა და პედაგოგთა
საქმის განხილვის შემდეგ
ნა დასკვნაზე ან დასკვნაზე
იქნას ყოველ ადამიანს უფლება
საუბროს თავისი აზრით, რომელიც
საინტერესოა მათთვის, რომელიც
ქონს მათთვის, რომელიც
ქონს მათთვის, რომელიც

მუშას და ტარტაროვს რამბატროს

გთხოვთ მიიღოთ ცნობა.

კულაშის აგრო ტენიკუმში გამგესა, მასწავლებლებსა და მოწაფეებს შორის არსებობს კონფლიქტი. სპეციალური კომისია იკვლევს ამ საქმეს. ამიტომ შესაძლებელია ვინმემ თქვენი რედაქციები ყალბი კორესპონდენციით შეცდომაში შეიყვანოს ასეთის თავიდან ასაცილებლად გთხოვთ კომისიის

დასკვნის პრესაში გამოცხადებამდე ჩვენ ტენიკუმის ცხოვრებიდან ნუ დაბეჭდვით რაიმეს.

ამხანაგების მონდობილობით (ხელმოწერა გაურკვეველია).

აღბად ამ წერილის დედანი თუ ასლი სხვა რედაქციებზე გავუგზავნეს.

აი, ასე ესმით ზოგიერთებს (და, სამწუხაროთ, ამ შემთხვევაში კულაშის აგრო-ტენიკუმის მასწავლებლებს, რომელთა მინდობილობით ავტორი გვიგზავნის ხსენებულ წერილს) თვითკრიტიკა და პრესის დანიშნულება.

თუმცა ამავე „უმნიშვნელო“ გამგესა, მასწავლებლებსა და მოწაფეებს შორის არსებობს კონფლიქტი. აი ამას ჰქვია რომ იტყვიან: „ძალი პატრონს ვეღარა სცნობსო“, (ჩვენ ძალიად ამ შემთხვევაში არავის არ ვენათავით). ანდა რომ იტყვიან: „აირია მონდასტერიო“. (არც ბერაბას ვსწამებთ პატივცემულ კულაშის აგრო-ტენიკუმის მასწავლებლებს). მხოლოდ საჭიროა იცოდნის პრესა არ არის მხოლოდ კომისიის დასკვნის გამოქვეყნებული ორგანო, არამედ ის არის მთავარი იარაღი ნაკულულოვანებათა აღმოსაფხვრელად.

ზმუკი.

შენსაციური ამბავი

ოთახის კარები რომ გამოაღო და ქუჩაში გამოვიდა თითქოს იჭაურობა მოიწამლა. წარბები შეიქმუნა. მრისხანე სახე მიიღო; ცოტა ხანს იყო გაჩერებული და თითქოს ღრმად ჩაფიქრებულათ მიიწას ჩაჰყურებდა. შემდეგ გრძელ შექალაქებულ წვერზე ხელი ჩამოისევა, თითქოს ამოიხენეშა და ნელა გაუღდა გზას. მიღაოდა ნელა, ჩაფიქრებული. სიარულის დროს მის დაღარულ სახეზე ერთხელაც არ გაუთამაშია ღიმილს. სულ მუდამ წარბ შეკრული იყო. ერთის შეხედვით ასე ეგონებოდა კაცს რაღაც დაღს საიდუმლო საქმეწყო საქმეს აკეთებდა. რას აკეთებდა ეს არავინ იცოდა. გაბრიელ ბრახუნაძე მუდამ დღე ერთ და იმავე საათზე გამოდიოდა სახლიდან, ათიდან თერთმეტ საათამდე. ბრუნდებოდა 4 საათზე. ნელა აჰყვებოდა ნოვის პროსპექტს, აიარა ელბაქის აღმართი და ყოფილ ზემელოს ავთიქთან გაჩერდა, პირი მიიბრუნა და გაიხედა თავისუფლად მონაბერმა სიომ შუბლი გაუგრილა, თვალს ესამოვნა ახლად გაკეთებული ფართე ქუჩის დანახვა. მაგრამ იმდენად მოხაშმულ-მოწამლული იყო, რომ ფრიად კარგი საქმე იყო გაკეთებული და ბევრი სხვა ასეთი საქმეები კეთდებოდა. ამას მიზეზი იყო ის, რომ კომუნისტები ქირივით ეჯავრებოდა, ვერ მოენელებია, ორგანიზულად, რა იყო ამის მიზეზი თვითონაც არ იცოდა, რომ გეკითხათ პასუხს ვერ მოგცემდათ. ეჯავრებოდა თვალის დასანახავად; მორჩა და გათავდა, გაბრიელი ოდესღაც საქმის კაცი იყო, ეხლა კი სრულიად არაფერს აკეთებდა. მისი ერთადერთი გასართობი იყო რუსთაველის პროსპექტზე გავლა და ქორების შეკრება. გაბრიელს ჰყავდა თავის პარტია: ყოფილი თავადი, ყოფილი ვაჭარი, ყოფილი მღვდელი და ინტელიგენტი. ამათ ყოველ ხის ძირში, ყოველ კუთხეში დაინახავდით ჩუმად მოსაუბრეთ. იფხანდენ გულს, იტკობდენ სულს სხვადასხვა ქორებით. ამათში გაბრიელს დიდა აეტორიტეტი ჰქონდა მოპოებული. მისი ქორი ნაღდ ადგილზე საღებოდა. ქორებს ზოგს თვითონ სთავადენ და ზოგს სხვისგან განაგონს ასაღებდენ. გაბრიელს თავი მობეზრებული ჰქონდა მათგან, დაინახავდენ თუ არა შემოეხევიდენ და იცოდა რამე თუ არა მაინც უნდა ეთქვა.

გაბრიელი გაჰყვებოდა რუსთაველის პროსპექტს და ცოტა მანძილი გაიარა, რომ წინ შემოეგება ერთი მისი პარტიისგანი, ხელები მოხვია და უთხრა.—გაბრიელ სახეზე გატყობ დიდი

რამე ამბავი უნდა იცოდე. მითხარი შენი ქირიმი.

გაბრიელი თითქოს გაჯავრდა. კოპები შეიკრა.

—კაცო იჯარით ხომ არ ამიღია ახალი ამბები? ერთხელ თქვენცა თქვით რამე, ძალიან საინტერესო ამბავი ვიცი, მაგრამ არ გეტყვით.—სთქვა გაბრიელმა და გასწია წინ. ამხანაგი ფეხ და ფეხ მისდევდა. ცოტა ხნის შემდეგ დანარჩენებიც შეუერთდენ და გაბრიელს გზა შეუქრეს. ემუდარებოდენ ეთქვა რამე. გაბრაულს ნერვიულობა დაეტყო. სახეზე ცბიერმა ღიმილმა გაუთამაშა. რაკი აღარ მოეშვენ, გაჩერდა:—ისეთი სენსაციური ამბავი ვიცი, ასეთე რომ ჯერ გაუგონარი, მაგრამ არ გეტყვით—ღიმილით წარმოთქვა გაბრაულმა.

— გვითხარი, გვითხარი შენი ქირიმი ერთხმად შებღავლა ჩაგრულმა ხალხმა.

— მოგახსენებთ ნამდვილ ამბავს, ეს სრული ქეშმარიტებაა. მოვიდა მაგათა აღსასრული, კომუნისტების სიწისლა გაწყუდება, აღარ დარჩება არც ბევში, არც ქალი, არც მოხუცი არც ახალგაზრდა, ერთი სიტყვით ვინც დღეს ცოცხალა ყველანი დაიხოცებიან და ქვეყანა განთავისუფლდება.

— როდის? — ერთხმად შებღავლა ხალხმა და იმედით აღსავსე თვალები გაბრიელს მიაპყრეს.

— ორასა წლის შემდეგ!
— ?!!!!

კიკოლა.

15 კ.+10 კ.=50 კ. 13

მშვენიერი საღამოა. პემანი მაქვს დანიშნული, მაგრამ წვერ-გაუპასავი სად წავიდე! ნამდვილ ეშმაკს ვგავარ.

მივდივარ სადგურის ქუჩაზე.
„№ 20 კოლექტივის ხაპარკმახერო პროლეტარი“

— ნამდვილი სარემოა!—გავიფიქრე და კარებზე გამოკრული ფასები ავთავალიერე.
„ გაქრევა—15 კაპ. მოპარხვა—10 კაპ.“

სულ ხუთი შური. მაშასადამე ჩემს ათ შურიდან ხუთი შური კიდევ დამრჩება, კარგი საქმეა.

შევიდი. გავიპარე. ხურდის უქონლობის გამო, მივეცი ორი თითო აბაზიანი. ევლოდები ხურდის მიღებას.

— მეგობარო, ამას ორი შური კიდევ უნდა.

— დამცეცხლა, მაგრამ რას ვიზამდი, მივეცი უქანსკელი ორი შურიც.

გამოვედი სუფთათ. გამოსვლისთანავე შეყვარებული შემხედდა. ვინაიდან კინოში წასასვლელი ფული არ მქონდა, მე მუცლის ტივილი მოვიმიხეზე და სარქართ სხლისკენ გზას გაუვლედი.

მივეცი ლოგინზე და უცხად ასეთი მუხა მომივიდა.

ჩემო პირის მომპარველო, შენ დაგეწვას დუქანი, კარედ ფასი მქვდ სწერია, შიგ რათა გაქვს მსუქანი?!

სატრფომ კი მოტყუებისათვის სხვა შეიყვარა ვილაც.

ხუნწელი.

ქმარი:—კარგი რა ამბავია, რომ შემიაბოლე? ორთქლმავალი ხომ არა ხარ?

ცოლი:—მე შენ რა კაცი ხარ, პაპიროსხ არ ეწვივი?

წარსულიდან. „და მათ წაიღეს ხატები უფლისა ღვთისა მათისა...“

...ამაოსა ზედა.“

წმენდაზე

საპილაოს მარხანა

- თქვენი გვარი?
 - ნინუა.
 - სახელი?
 - მელიტონ...
 - თანამდებობა?
 - კანტორის გამგე.
 - წინად რად მსახურობდი...
 - პრისტავად ვიყავი.
 - „სასახლელო საქმეები“ გექნება იადენილი.
 - გიყვარდეს: გლებების როზგვა და შვეიწროება.
 - წმენდის არ გეწინიათ?
 - სრულებითაც არა, მფარველები ბევრი მყავს. თუ გაწყრა ღმერთი, უკეთესს ადგილს ვიშოვი.
 - ჰმმ... კარგი.
- 2
- თქვენი გვარი და სახელი?
 - გოვბერძე იოსები.
 - თანამდებობა?
 - ელ-მწყობი...
 - თქვენ განხატებენ, როგორც ხელობის არ მტოდნეს...
 - მაგათი დედაც... მაშ ვინ წასწია წინ წარმოება, თუ არა მე? კი, მართალია, ტელეფონი ვერ გამყავს კანტო-

რიდან საწყობამდე, მაგრამ სამაგიეროთ სინათლე ხომ კარგათ გამყავს კერძო ვაჭრებთან?!

— აღებული ფული სად მიგაქვით?

— სად უნდა წავიღო? ჯიბე არა მაქვს თუ?!

— ამბობენ, რომ ყოველ წამს თვრები, სამსახურში მთვრალი მოდის და სძინავსო.

— ერთი მაგათი... რომელ ყოველ წამზე ლაპარაკობენ, დილით რომ დავთვრები, მერმე საღამომდე მთვრალი ვარ. დამეძინება მა რა მომივა...

— მოტორების გადაწვისას რას იტყვი?

— დამეძინა ერთი ორჯერ და გადიწვა ის ტრაილი...

— კომუჯრედის მდივანს რას ერჩილი, რომ კეტი დავირტყავს?

— ერთი მაგისი... სხვაც ბევრი იყო მდივნები, მარა მე არხინად ვიყავ. ეს შემომიჩნდა და წაიღო ძალა რალა მინდოდა ამებარგა აქედან...

— ჰმმ... კარგი.

3

- გვარი, სახელი?
- სამსონოვი ალექსანდრე.
- თანამდებობა?
- მეხანძრეთა რაზმის უფროსი.
- წინედ რად მსახურობდით? ქანდარში ხომ არ ყოფილხართ?

— მგონია კი.

— ღიახ მთლად ქანდარმს მაგონებს თქვენი სახე, თქვენ განხატებენ, როგორც პროფესიონალურ ლოთს; სისტემატიურად აწიოკებს ოჯახსო.

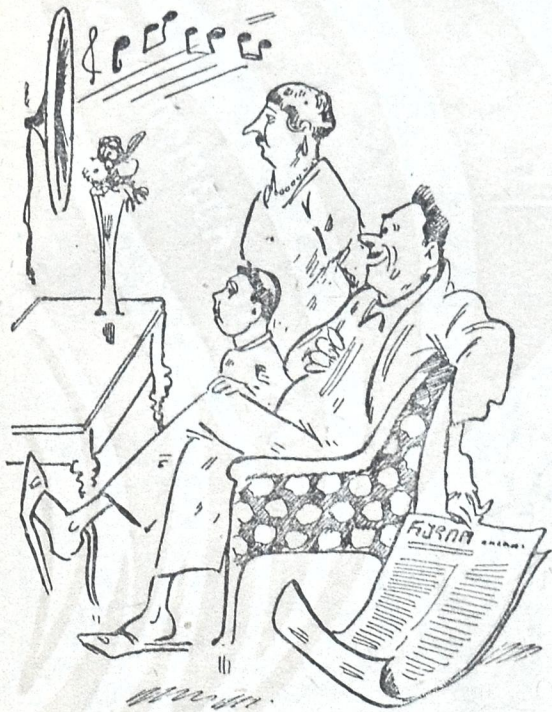
— რა ვუყოთ, მიყვარს ღვინო და არაყი... ვერ დავიმოშ.

— ჰმმ... კარგი.

ბრაგუნა.

ჯ უ მ ა თ ი

ამ ჩვენ საწყალ გლებკომში ვაჭარი ზის ცნობილი, (ალბად ვინმე „ღიღ კაცის“ იგი არის მშობილი). არსენაა დარჩია განთქმულია ოხრობით, ბიჭმა აახლო აივსო მოხერხებულ ნოქრობით. აბა, პასუხს ვინ მოსთხოვს, ან ვინ დასჯისამაზე. რევიზია არა სჩანს, რომ მოასწროს ქამაზე. სქამე გმირო გლებკომი გაატარე ღროება, თუ ამ ქვეფს ბოლოში გამსახლი არ მოება. ქამე, გამგეს გლებკომის ჯერ არ გაუღვიძია. მაგრამ ბოლოს მოვცხებენ, არ შეგჩნება ბიძია, კორტი.

— შააა! ძალიან სასიამოვნოა! როგორ ცუდად ახსია-
თებენ უარმანს, ბიუროკრატთა, ზარმაცთა... რა კარგია
რაიომ?—მშვენიერია!

— სსსს! რაო?! ჩემზე ამბობენ! ვაუსწორებელი ბიუ-
როკრატთა, ინტრიგანთა, ანტი-საბჭოთა ელემენტთა... (რა-
დაოს) შენს მომგონს რა ვუთხრა მე!

ს ც ე ნ ა ა ლ მ ა ს კ ო მ უ ი (სამტრადია)

გლეზი (რეგისტრატორს).— მომეცი
შენ გენაცვალე, ბალანს მეტრიანესკი.
დილას აქეთ აქანე ვლადეარ და ბერ
ორი საათი სრულდება.

რეგისტრატორი (კოპალეიშვილი):
— პა, დავთარი და შენ თითონ მო-
ნახე. (გლეზი ეძებს, ვერაფერი გაი-
გო). მარო რავე ხარ ქეიდში? წუხელი
ძან დრო ატარეთ, არა?

მარო:— იცოცხლე იქნა ფრონცქი-
ფრონცქი ქალები იყო, გვაკლდი მხო-
ლოდ შენ.

გლეზი:— მე ვერაფერი ვნახე აქანე,
ბიძი, და თუ შინახავ კაი იქნება.

რეგისტრ. — მე არ მცალია, ხვალ
მოდი და მონახე... მარო, ძან დრო
ატარეთ არა!

გლეზი. (მიმართავს იქვე მომუშავე
ქალს):— ბიძიკო შენ მინც მომინახე
იგი ქალაღი...

ქალი:— რომელი ქალაღი? სად
მცალია მაგისტვის... წკრრ... საი-
დან? ვიინ? ჟორა? რად დამატყვილე
წუხელის? მე დაგატყვილე თუ შენ?

ახ ტი! ანიქა, გთხოვენ ტელეფონ-
თან...

ანიქა:— ზრასტი, მიშა, გენაცვალე
იქეიფე წუხელის? გრიზა იყო? კიი?
მარო, გესმით გრიზა ყოფილა. კარგი
დრო ატარეთ? სული თქვენსკენ მქონ
და, მარა იერ წამოვედი. მიშა გიგზავ-
ნი „გოზდუშნი პოცილოის“ და გრი-
შასაც უნაწილე.

გლეზი:— ჩიომ ბიძიე, მომინახე იგი
ჩემი ქალაღი და ჩემი ზურგით წოუ-
ღებ მაგ „გოზდუშნი პოცილოია“ თუ
რაცხა. (ყველანი იცინიან).

რეგისტრ. — რა ვინდა, პაპაშა შენ?

გლეზი:— რავე რა მინდა, შე კაი ქა-
ლო, დილას აქეთია გეჩინები და
ვერ გეიგე?

რეგისტრ.— რომელშია დაბადებუ-
ლი?

გლეზი:— ექვსში...

რეგისტრ.— დეზერტირი ყოფილა...

გლეზი:— დეზერტირი კი არა, ტფი-
ლისში სწავლობს.

რეგისტრ.— მამ ხვალ მოდი, დღეს
არ მალაია... წკრ...

ლიპა:— ა... საიდან? საჯავახო?
ნომრები მოვნახოთ? რა მენომრება!

საქმე ხვარ დაგოლიათ...

თედორე:— იმუშავეთ, ამხანაგებო,
ტელა ნუ ცდებით!

რეგისტრ.— ეს თქვენი საქმე არ
არის. ეხლა მუშაობა ვათავებულოა.

გლეზი:— იმდენი რა გითხრა თქვენ
რამეს მოუბდეთ და რამეს აკეთებ-
დეთ!

„ტარტაროზი“-ს სპეციალური რეინის
გზის ნომერი გამოვა 27 ივლისს
თანამხრომლებს მსოფლით მოგაგოლონ მასალაში

მსოფლიო რევოლუციის ხანძრის ცეცხლის მქრობელთა რაზმი

მ-შ ი ნ ბ შ ე რ ნ ა ს ი ო ნ ა ო რ

— რამდენ წყალს ვასხამთ, მარტამ ჩაქრობა მაინც არ იქნა, უფრო კლივირდება.

რედ.: ხარედაქციო კოლეგია, გაზ. „მუშას“ გამოცემა, გაზეთების გამომცემლობათა სტამბა „კოლმეტიში“,
შთავლ. № 1819 გამოს. ქუჩა № 68